

Verneforslag for foreslått OL-arenaområde, Linderud

Lillomarkas Venner har lenge hatt fokus på det enestående området Kolås/Hestejordene/Salamanderdammen. Med sin kombinasjon av biologisk mangfold, geofaglige kvaliteter og kulturminner, er området et av de mest mangfoldige og bevaringsverdige friluftsområdene i Lillomarka og Groruddalen. Det er et lavterskelområde som brukes av alle, til en picknick på nærmeste benk, en liten spasertur i idyllisk kulturlandskap med beitende dyr, en kikk etter rumpetroll og salamandre i dammene, for å nyte vakre og sjeldne orkideer i skogen, føle historiens sus blant steinbrudd og kullmiler, eller drive aktiv skileik på de åpne beitemarkene om vinteren. Dette danner en vennlig pastoral portal til Lillomarka for mange av byens innbyggere og har stor betydning for beboernes helse og trivsel. Det er av stor betydning for mange at dette området spares for inngrep som forringer så vel opplevelsen av vakker natur som områdets faglige kvaliteter.

Området ligger innenfor markagrensen, på Forsvarsbygg og Oslo kommunes grunn. Lillomarkas Venner regner områdets kvaliteter av så stor verdi at vi ønsker å foreslå det som et sammensatt naturreservat/landskapsvernområde. Forslaget er bl.a. forankret i en erkjennelse av at markaloven ikke nødvendigvis gir tilstrekkelig beskyttelse for områdets kvaliteter. Kolås foreslås vernet som naturreservat med sine forskjellige skogstyper, ikke minst kalkskoger med mange sjeldne sopp- og plantearter, bl.a. flere orkideer. Landskapsvernområdet vil omfatte Hestejordene, Salamanderdammen og tiliggende arealer med steinbrudd og hustufter. Ved siden av å omfatte en mosaikk av naturtyper, er området rikt på kulturminner fra Groruddalens to viktigste tradisjonelle næringsveier, landbruk og steinhogging. Hestejordene er siste rest av Groruddalens kulturlandskap med beitemark, raviner og frodige bekkedaler med gråor-heggeskog og den sjeldne naturtypen ask-snelleskog. Ingen andre steder langs Groruddalen er det gamle kulturlandskapet intakt som her. Engene holdes i hevd med beitedyr som i gamle dager, til stor glede for store og små. Et steinkast unna ligger Salamanderdammen, som er en del av et større steinbruddslandskap, formet gjennom 100 års steinhoggervirksomhet.

Sist høst startet Lillomarkas Venner å planlegge og skaffe midler til kartlegging av Kolås og Hestejordene, med sikte på nevnte verneforslag. Etter lanseringen av OL-etatens forslag om skiskytterarena her har en slik kartlegging blitt kraftig aktualisert.

Kommende sesong starter kartleggingen av biologisk mangfold og andre naturfaglige og kulturhistoriske kvaliteter for å dokumentere verneverdiene. Vi regner det som sannsynlig at mye av områdenes biologiske mangfold fortsatt ikke er registrert, ikke minst når det gjelder insekter. Et nylig kjent eksempel er den sterkt truede gulstripete bjørneblomsterflua som er observert flere ganger på Hestejordene, se bildet. Som larve lever den i fuktig skogsbunn, kanskje i bunnen av ravinedalene? Som voksen besøker den blomster ute i de åpne engene. Det er nettopp mosaikken av naturtyper tett på hverandre som gjør dette mulig. Flere sjeldne insekter vil nå kunne registreres. Kulturlandskapet, som både kulturhistorisk og landskapsmessig er en overgang mellom bysonen og marka, utgjør her et annet viktig landskapsvernkriterium. Vi regner området som en helt unik kilde til kunnskap og glede for barn og voksne.

OL-planleggerne og Oslo-politikerne bes lytte til et enstemmig Grorud bydelsutvalgs kloke vurderinger, som er fundert på lokalkunnskap, og innse at plassering av en skiskytterarena på Hestejordene/Linderud vil være det mest ødeleggende av alle tenkelige lokaliseringer i Lillomarka. Et anlegg her vil ødelegge de særskilte kvalitetene i dette området. Et vern i form av

naturreservat/landskapsvernområde vil kunne hindre lignende fremtidige destruktive forslag før de ser dagens lys, og dermed bevare denne juvelen av et område for fremtidige generasjoner.

Styret i Lillomarkas Venner